

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte

judecători

Ursache Petru

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

juducând, fără citarea părților la proces, recursul ordinar și recursul suplimentar, declarate de avocatul Cojocarui Daniela în numele inculpatului Paraschiv Igor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2015, în cauza penală în privința lui

Paraschiv Igor Igor, născut la 08 aprilie 1997, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Braniștei 7/2, ap. 4.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 07.02.2014 – 24.09.2014;*
2. *Instanța de apel: 09.10.2014 – 03.03.2015;*
3. *Instanța de recurs: 18.09.2015 – 22.03.2016.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 septembrie 2014, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, Paraschiv Igor Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la 1 an închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

Acțiunea civilă depusă de partea vătămată S.A. „Cercul din Chișinău” privind încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Ișecov Anatolie, în privința căruia hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Paraschiv Igor, începând cu 26.06.2013 și până la 28.06.2013, prin înțelegere prealabilă cu minorul Ișecov Anatolie, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin acces liber, au pătruns în incinta Cercului, amplasat pe adresa bd. Renașterii Naționale 7, mun. Chișinău, de unde au sustras 207 plăcuțe metalice la preț de 200 lei fiecare, cauzând S.A. „Cercul din Chișinău” o daună materială considerabilă în sumă totală de 41400 lei.

Acțiunile lui Paraschiv Igor au fost încadrate în baza art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal – *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane de două sau mai multe persoane, prin pătrundere în alt loc de depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Cojocaru Daniela în numele inculpatului, care a solicitat recalificarea acțiunilor ultimului conform art. 105 Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional din motivul minoratului inculpatului.

În motivarea apelului apărătorul a invocat încadrarea juridică greșită a faptei săvârșite, deoarece la materialele cauzei nu există o dovadă a prețului plăcilor sustrate.

Apelantul a menționat că, prin procesul-verbal de imposibilitate a efectuării expertizei merceologice nr. 2274 s-a indicat că nu poate fi determinat costul plăcilor metalice sustrate, prejudiciul urmând a fi calculat, reieșind din prețul realizării plăcilor care, conform declarațiilor inculpaților și a martorului Saca S. era de 400 lei, fiecărui inculpat revenindu-i câte 200 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2015 a fost admis apelul declarat, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre, în această parte, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care lui Paraschiv Igor i-a fost stabilită pedeapsa în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale, ceea ce constituie 4000 lei.

În rest celelalte dispoziții ale hotărârii atacate au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de

urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Paraschiv Igor Igor de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal.

Verificând legalitatea pedepsei stabilite, instanța de apel a constatat că, prima instanță, la stabilirea pedepsei, nu a reținut în privința inculpatului, minoratul persoanei, care reprezintă o circumstanță excepțională, conform art. 79 Cod penal și nemotivat i-a aplicat o pedeapsa sub formă de închisoare.

Astfel, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de apel, a ținut cont de prevederile art. 61, 75-77, 79 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care este minor, pentru prima dată a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, nu a recuperat prejudiciul cauzat părții vătămate, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea ei, și anume, recunoașterea vinovăției și căința sinceră, solicitând examinarea cauzei în baza art. 364/1 Cod de procedură penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, considerând că rezonabil și echitabil ar fi stabilirea unei pedepse sub formă de amendă sub limita minimă prevăzută de sancțiunea art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a reținut că, potrivit referatului prezentențial de evaluare psiho-socială a personalității minorului Paraschiv Igor Igor s-a concluzionat că acesta are perspective medii de reintegrare în societate din considerentul că a abandonat școala, nu are o ocupație bine stabilită, este conștient de cele săvârșite, însă nu renunță la contactul cu persoanele deviante, astfel, totul depinde de atitudinea sa spre schimbare. Riscul ca minorul să fie implicat în acțiuni ilicite poate fi estimat ca fiind mediu, deoarece nu are un plan bine definit pentru viitor, manifestă dezinteres total față de studii (f. d. 82, vol. I).

Referitor la argumentul apelantului, precum că, prima instanță incorect a apreciat cuantumul prejudiciului cauzat părții vătămate, instanța de apel l-a respins, menționând faptul că, în acest sens a fost efectuată o expertiză merceologică (f. d. 107, vol. I).

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de avocatul Cojocar Daniela în numele inculpatului, depus la 29 aprilie 2015, prin care se solicită recalificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 105 Cod contravențional cu încetarea cauzei din motiv că este minor și nu este subiect al contravenției date.

În motivarea cerințelor sale recurentul invocă aceleași motive ca și în cererea de apel, menționând suplimentar următoarele:

- instanța de apel nu a efectuat o analiză minuțioasă a probelor prezentate și greșit a ajuns la concluzia că Paraschiv Igor este vinovat de infracțiunea imputată și nici nu a motivat argumentele expuse de către avocat în apelul declarat;

- menționează faptul că, deși a recunoscut fapta incriminată, a contestat quantumul prejudiciului cauzat prin comiterea infracțiunii, iar încadrarea juridică a faptei în cazul dat se raportează la criteriul valorii prejudiciului cauzat, astfel, consideră că acțiunile inculpatului minor urmau a fi încadrate în baza art.105 Cod contravențional cu încetarea cauzei din motiv că este minor și nu este subiect al contravenției date;

- pedeapsa aplicată inculpatului, sub formă de amendă, este prea aspră, instanța de apel neluând în considerare posibilitatea inculpatului de a o achita.

La data de 21 mai 2015 avocatul Cojocaru Daniela depune recurs suplimentar la recursul declarat la 29 aprilie 2015, indicând aceleași argumente care au fost expuse anterior și totodată, specificând că procedura simplificată de judecare a cauzei conform art. 364/1 Cod de procedură penală era inaplicabilă la caz, deoarece a fost contestat quantumul prejudiciului cauzat prin infracțiune, considerând că, în așa mod au fost încălcate drepturile inculpatului la un proces echitabil, prevăzute în art.6 CEDO.

Totodată, atrage atenția că în prima instanță nu a fost respectată procedura prevăzută de art.364/1 Cod de procedură penală.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocatul Cojocaru Daniela în numele inculpatului, solicitând respingerea acestuia, cu menținerea hotărârii atacate, ca fiind legală și întemeiată.

8. Judecând recursul ordinar și recursul suplimentar în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că, acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

8.1. Avocatul în recursul ordinar declarat la 29 aprilie 2015, invocă faptul că, instanța de apel nu a efectuat o analiză minuțioasă a probelor prezentate și greșit a ajuns la concluzia că Paraschiv Igor este vinovat de infracțiunea imputată în baza art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal, deoarece acesta a contestat

cuantumul prejudiciului cauzat prin infracțiune. Mai mult ca atât, nici nu a motivat argumentele expuse de către avocat în apelul declarat.

În acest sens, Colegiul lărgit menționează că, potrivit art. 364/1 Cod de procedură penală, judecata se face în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, doar dacă inculpatul recunoaște faptele așa cum sunt menționate în rechizitoriul.

Astfel, prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală impun, cât se poate de clar, că declarația de recunoaștere a faptei/faptelor reținută în rechizitoriul să fie dublată de o solicitare de judecare a cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe care le cunoaște și le însușește. Inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptei/faptelor așa cum a/au fost reținute în rechizitoriu.

Formulând solicitarea de a judeca cauza în baza probelor administrate în fază de urmărire penală, inculpatul renunță neechivoc la dreptul de a interoga martori în fața instanței, adică de a fi judecată cauza în procedura generală.

Reieșind din materialele cauzei, Colegiul lărgit constată că, cauza penală de învinuirea lui Paraschiv Igor Igor de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal a fost judecată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, procedura simplificată, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, în baza declarației scrise personal de către inculpat și semnată de către acesta (f. d. 169, vol. I), prin care a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe care le cunoaște și le însușește, recunoscând fapta reținută în rechizitoriu.

Totodată, se menționează că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 15 septembrie 2014, întocmit în prima instanță, avocatul inculpatului Paraschiv Igor – Cojocaru Daniela, care este și recurent, a considerat necesar de a examina prezenta cauză penală în procedură simplificată (f. d. 183 verso). Asupra procesului verbal indicat avocatul n-a declarat careva obiecții.

Analizând decizia atacată, Colegiul lărgit consideră că, instanța de apel legal și întemeiat a menținut hotărârea primei instanțe în ce privește încadrarea juridică a faptei săvârșite de inculpat, constatând că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Paraschiv Igor Igor de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, iar în ce privește stabilirea pedepsei sub formă de închisoare, a considerat că este prea aspră pentru un minor, deoarece prima instanță nu a ținut cont de prevederile art. 70 și 79 Cod penal.

Astfel, instanța de apel, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, a concluzionat că o pedeapsă echitabilă ar fi aplicarea unei amenzi sub limita minimă prevăzută de sancțiunea normei penale de care a fost recunoscut vinovat, ținând cont de prevederile art. art. 61, 70, 75-77, 79 Cod penal, precum și de art. 364/1 alin.(8) Cod de procedură penală, motivându-și soluția în acest sens așa cum este expusă în pct. 5 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Mai mult ca atât, Colegiul lărgit specifică faptul că, împotriva sentinței adoptate de prima instanță pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, inculpatul și procurorul pot exercita calea de atac a apelului, dar numai sub aspectul procedurii și individualizării pedepsei, inculpatul neputând renunța la opțiunea de a fi judecat potrivit procedurii simplificate.

Reieșind din conținutul apelului declarat de către avocatul Cojocaru Daniela în numele inculpatului Paraschiv Igor, aceasta, contrar prevederilor legale, supune criticii încadrarea juridică a faptei comise de inculpat, considerând că la materialele cauzei nu sunt probe care ar confirma costul bunurilor sustrase (f. d. 191, vol. I), aceleași argumente fiind indicate și în recursul ordinar, declarat la 29 aprilie 2015.

Colegiul lărgit consideră că, temeiurile invocate de către recurent, nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată. Instanța de apel n-a admis o eroare gravă de fapt, care ar afecta soluția acesteia.

În aceste condiții instanța de recurs consideră că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unei erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

8.2. În ce privește recursul suplimentar declarat la data de 21 mai 2015 de către avocatul Cojocaru Daniela în numele inculpatului Paraschiv Igor, Colegiul lărgit concluzionează că acesta este depus peste termenul legal prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, care indică expres că termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Instanța de recurs menționează că prevederile legale cu privire la termenul de recurs au un caracter imperativ, deoarece recursul declarat după expirarea termenului se consideră tardiv și nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual, dat fiind faptul că legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens art. 230 al. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală și practica judiciară constantă, la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Din materialele dosarului se constată că, la 31 martie 2015 instanța de apel a pronunțat în ședința de judecată, decizia motivată, explicând termenul și modalitatea de atac în instanța ierarhic superioară. La aceeași dată avocatului Cojocar Daniela i-a fost înmînată o copie de pe decizie, fapt confirmat prin recipisa anexată la dosar (Vol. II, f. d. 31).

Reieșind din prevederile legale enunțate supra, termenul de declarare a recursului ordinar de către apărător expira la data de 04 mai 2015, astfel, potrivit materialelor dosarului aceasta a depus recursul la data de 29 aprilie 2015, care se încadrează în termenul prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, și asupra căruia Colegiul lărgit s-a expus în pct. 8.1 al prezentei decizii, iar recursul suplimentar împotriva deciziei instanței de apel a fost declarat la 21 mai 2015 (Vol. II, f. d. 82).

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că recursul suplimentar declarat de avocatul Cojocar Daniela este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursurile ordinare declarate de Cojocar Daniela în numele inculpatului Paraschiv Igor, urmează a fi respinse, ca inadmisibile, deoarece alegațiile invocate în recursul ordinar declarat la 29 aprilie

2015, sunt neîntemeiate, iar recursul suplimentar, declarat la 21 mai 2015, din motiv că este declarat peste termen.

9. În temeiul art. 434, art. 435 alin. (1) pct. 1), art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE :

Se respinge ca inadmisibil recursul ordinar, declarat de avocatul Cojocaru Daniela în numele inculpatului Paraschiv Igor, la data de 29 aprilie 2015, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2015, în cauza penală în privința lui **Paraschiv Igor Igor**.

Se respinge ca inadmisibil recursul suplimentar, declarat de Cojocaru Daniela în numele inculpatului Paraschiv Igor, la data de 21 mai 2015, din motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **21 aprilie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Nicolaev Ghenadie

Judecător

Timofti Vladimir

Judecător

Alerguș Constantin